

УДК 351.745.7

Грібов Михайло Леонідович –

доктор юридичних наук,
старший науковий співробітник,
професор кафедри оперативно-розшукової діяльності
Національної академії внутрішніх справ

Mykhailo L. Gribov –

D.J.S., Research fellow,
Professor of the Faculty of operational investigation,
National Academy of Internal Affairs
(1 Solomianska pl., Kyiv, 02000, Ukraine)

Венедіктов Андрій Анатолійович –

кандидат юридичних наук, адвокат ради адвокатів Полтавської області

Andrii A. Venediktov –

candidate of juridical sciences, lawyer of the Bar Council of Poltava region

Венедіктова Юлія Євгенівна –

адвокат ради адвокатів Херсонської області

Yulia E. Venediktova –

lawyer of the Bar Council of Kherson region

Співвідношення документування злочину та контролю за його вчиненням

У статті досліджено особливості використання терміну «документування» у теорії та практиці оперативно-розшукової діяльності та кримінального процесу. Визначено зміст поняття «документування злочинів». Подане авторське бачення сутності контролю за вчиненням злочину як категорії кримінального процесу. Визначено взаємозв'язок та співвідношення документування злочину та контролю за його вчиненням.

Ключові слова: документування злочину, контроль за вчиненням злочину, оперативно-розшукова діяльність, досудове розслідування, негласні слідчі (розшукові) дії.

В статье исследованы особенности использования термина «документирование» в теории и практике оперативно-розыскной деятельности и уголовного процесса. Определено содержание понятия «документирование преступлений». Представлено авторское видение сущности контроля за совершением преступления как категории уголовного процесса. Определена взаимосвязь и соотношение документирования преступления и контроля за его совершением.

Ключевые слова: документирование преступления, контроль за совершением преступления, оперативно-розыскная деятельность, досудебное расследование, негласные следственные (розыскные) действия.

M.L. Gribov, A.A.Venediktov, Yu.E. Venediktova Correlation between Documentation of Crime and Control over its Commission

The article deals with the features of using the term “documentation” in the theory and practice of operative-search activity and criminal process. The content of the concept of “documenting crimes” is determined. The author's vision of the essence of control over the commission of a crime as a category of the criminal process is presented. Proposals on amendments and additions to the CPC of Ukraine in the part of legal

regulation of control over the commission of a crime are formulated. Relationship between the documenting of the crime and the control over its commission is determined.

It is substantiated that documenting a crime (as the creation of documents containing actual data about the criminal acts of individuals and groups) is the content of the control over the commission of a crime. The control over the commission of a crime is a procedural form of documenting the preparation and / or attempt to commit a criminal act, which should acquire a legal attachment to the CPC of Ukraine in the following way: "The control over the commission of a crime is conducting one or a complex of covert investigative (search) actions with the aim of directly concealing the act of committing by a person (group of persons), preparing a serious or especially grave crime and / or an attempt to commit such crime with the subsequent detention of this person (s) in accordance with the procedure provided in Part 1 of the Art. 208 of the CPC of Ukraine and the urgent conduct of investigative (search) actions necessary for securing evidence".

It is noted that the subject of documenting a crime may be not only the preparation and the process of commission, but also the traces of the crime. It is carried out both in relation to the crimes that were known and the crimes that were reported after they were committed. In contrast, the control over the commission of a crime can be carried out only in relation to those criminal acts about the planning of which the information was received in advance.

Keywords: *documenting a crime, control over crime, operative-search activity, pre-trial investigation, covert investigative (search) actions.*

Постановка проблеми. Аналіз практики оперативних підрозділів та органів досудового розслідування дозволяє стверджувати, що проблеми в їх діяльності часто виникають на ґрунті неповного розуміння розробниками нормативно-правових актів окремих понять, використання ними різних термінів для означення тих самих категорій. Як наслідок, утворюються колізії та прогалини у законодавстві й відомчих документах, по різному унормовуються одні і ті самі суспільні відносини.

Усе викладене повним обсягом стосується оперативно-розшукової діяльності (ОРД) та кримінального процесу. Зокрема, цілий спектр суспільних відносин, пов'язаних з фіксацією фактичних даних про підготовку та вчинення кримінально караних діянь означається та унормовується на рівні підзаконних нормативно-правових актів як «документування злочинів», що знайшло свій відбиток і у теорії. Водночас, ті самі суспільні відносини урегульовані і нормами кримінального процесуального права як контроль за вчиненням злочинів.

Мета даної статті полягає у тому аби визначити зміст та показати співвідношення діяльності з документування злочину та контролю за його вчиненням.

Виклад основного матеріалу. У Законі України «Про оперативно-розшукову» діяльність термін документування вживається тричі. Перші два випадки пов'язані з

визначенням у ст. 5 суб'єктів ОРД, до числа яких зараховано підрозділи оперативного документування Служби безпеки України та Державної прикордонної служби України. Цілком імовірно, що таку назву зазначені підрозділи одержали відповідно до функції, що на них покладена відомчими нормативно-правовими актами. Ще один раз досліджуваний термін зустрічається у п. 2 ч.1 ст. 8, де передбачено право оперативних підрозділів проводити контрольовану поставку та контрольовану і оперативну закупку товарів, предметів та речовин, у тому числі заборонених для обігу, у фізичних та юридичних осіб незалежно від форми власності з метою виявлення та документування фактів протиправних діянь. Дана норма містить посилання на ст. 271 КПК України, згідно норм якої і має проводитися контрольована поставка, контрольована та оперативна закупка.

Але зазначена стаття КПК України не містить терміну «документування», як і інші положення чинного кримінального процесуального закону. Виняток становить ст. 569 «Контрольована поставка» та ст. 570 «Прикордонне переслідування». У обох випадках йдеться про приховане документування злочинів пов'язаних з порушенням встановлених правил переміщення через державний кордон України осіб, предметів та речовин. У першому – з метою викриття контрабанди, у другому – з метою викриття злочинної діяльності особи, яка

вчинила незаконне переміщення через державний кордон України. При цьому, жодного зв'язку між нормами ст. 271 та ст. 569, 579 КПК України не спостерігається.

Проте очевидним є зв'язок використання законодавцем терміна «документування» лише у тих випадках, коли йдеться про негласний контроль за діями осіб, які планують вчинення злочину – з метою фіксації факту його готування та (або) замаху на нього, подальшого затримання цих осіб та викриття їх у злочинній діяльності.

Такий підхід характерний і для підзаконних нормативно-правових актів, де термін «документування» використовується набагато ширше. У відомчих наказах, інструкціях та настановах, що регулюють ОРД Національної поліції України, СБ України, Державної прикордонної служби України, Національного антикорупційного бюро України та інших правоохоронних органів він зустрічається у різноманітних сполученнях, як от: «документування злочинів»; «негласне документування»; «оперативне документування»; «оперативно-розшукове документування»; «документування злочинної діяльності»; «документування фактів хабарництва»; «документування осіб, які готують учинення злочину»; «документування злочинної діяльності розроблюваних»; «документування фактів готування або вчинення злочинів»; «документування протиправних дій окремих осіб або груп»; «документування злочинів, що готуються невстановленими особами»; «документування осіб, відносно яких відкрито кримінальне провадження»; «документування оперативним шляхом ознак готування до вчинення злочину особою»; «оперативне документування фактів або ознак розвідувально-підривної, терористичної та іншої протиправної діяльності». Вживання цих термінів у жодному з випадків не супроводжується визначенням їх змісту. Висновки про їх значення можна зробити лише з контексту тих положень, які їх містять.

Ретроспективний аналіз нормативно-правових актів, які регламентували негласну діяльність правоохоронних органів Радянського Союзу дозволяє дійти висновку, що традицію широкого вживання терміна документування було започатковано саме за радянських часів.

Водночас і сучасна вітчизняна наука сприяє підтриманню цієї традиції. Вчені активно послуговуються терміном «документування» безпосередньо у назвах своїх досліджень, присвячених окремим аспектам оперативно-розшуковій протидії різним видам злочинів. Зокрема, це такі дослідники як А. М. Бабошин, В. О. Біляєв, П. В. Жовтан, М. Ю. Коник, А. П. Попов, А. І. Суббот, І. О. Сухорада, О. О. Черкасов [1–8] та багато інших. Фундаментальне значення для проведення подібних прикладних досліджень мають теоретичні праці, присвячені питанням сутності документування та термінам, що використовуються для означення відповідних понять. Так, М. А. Погорецький провів спеціальне дослідження, присвячене категоріальному апарату оперативно-розшукового документування [9, с. 112–113]. При цьому вчений обґрунтував, що методологічну основу оперативно-розшукового документування злочинної діяльності становить теорія доказів, яка є невід'ємною складовою науки кримінального процесу [10, с. 194–195].

Широке вживання терміну «документування» та похідних від нього науковцями й розробниками відомчих нормативно-правових актів, використання його для найменування спеціалізованих оперативних підрозділів дає підстави для висновку, що він становить зручну основу для лексичного відображення відповідної категорії ОРД. Визнання теорії доказів методологічною основою оперативно-розшукового документування, а також сучасні правові реалії дають підстави висунути припущення про можливість й доцільність застосування досліджуваного терміна у теорії та практиці кримінального процесу.

Раніше серед фахівців з криміналістики та кримінального процесу більш прийнятним було вести мову про «фіксацію фактичних даних», «збирання доказів» тощо. Лише окремі представники цих наук, досліджуючи питання кримінального процесуального доказування, послуговувалися терміном «документування злочинів». З прийняттям чинного КПК України його стали більш активно вживати у дослідженнях, присвячених питанням кримінального провадження (у тому числі з обґрунтуванням доцільності використання). Так,

Є. Д. Лук'янчиков, Б. Є. Лук'янчиков, С. Ю. Петряєв, дослідили засоби документування, що використовуються в процесі розслідування [11, с. 137–142]. С. В. Яськов обґрунтував об'єктивну зумовленість та розкрив особливості інтеграції елементів оперативно-розшукового документування у практику збирання доказів у кримінальному провадженні [12, 297–298]. П. В. Жовтан, О. О. Подобний, О. С. Старенький, І. О. Сухорада та інші науковці пропонують власні підходи до визначення співвідношення та взаємозв'язку документування й доказування в кримінальній процесуальній та оперативно-розшуковій діяльності оперативних підрозділів [13–15]. Д. О. Шумейко розглядає документування прийняття пропозиції (обіцянки) та одержання неправомірної вигоди саме у контексті кримінального процесу [16, с. 104–111]. М. В. Стацак активно послуговується терміном «документування», досліджуючи співвідношення понять «оперативно-розшукове забезпечення кримінального провадження» та «оперативно-розшукове супроводження кримінального провадження» [17, с. 118–121].

Але вивчення наукових праць даного напрямку дозволяє стверджувати, що серед науковців немає єдності розуміння сутності документування як в міжгалузевому просторі ОРД та кримінального процесу, так і у межах кожної з цих наук. Не вдаючись до наукової полеміки зазначимо, що оптимальним варіантом вирішення даного питання є підхід запропонований М. Ю. Коником, який запропонував єдину систему термінів (оперативне документування, документування злочинів, оперативно-розшукове документування, оперативно-технічне документування тощо) та їх визначень, що здатна скласти основу для юридичного унормування змісту документування, здійснюваного оперативними підрозділами – з чітким формулюванням та розмежуванням окремих понять, а також висуненням відповідних пропозицій щодо внесення змін та доповнень до чинного законодавства.

Зокрема, дослідник обґрунтував, що документування злочинів полягає у створенні та (або) одержанні документів які містять фактичні дані про кримінально карані діяння окремих осіб та груп. Суб'єктами документування злочинів

можуть бути оперативні підрозділи, слідчий, прокурор. Воно здійснюється як в межах ОРД, так і в межах кримінального процесу. Документування злочинів є основним засобом одержання доказів-документів у кримінальному провадженні [18, с. 105].

Вжиті автором формулювання дозволяють припустити, що документуванню підлягає не лише процес контрольованого вчинення злочину (про підготовку якого завчасно надійшла інформація), а й фактичні дані про вже вчинений злочин – показання свідків, потерпілого, підозрюваного, обвинуваченого, результати огляду, обшуку тощо. На відміну від окремих представників теорії ОРД, М. Ю. Коник, цілком слушно, не включив у поняття документування злочинів діяльність з їх виявлення. Такий підхід цілком відповідає позиції законодавця. Адже у тих нормах, де вжито термін «документування» (п. 2 ч. 1 ст. 8 Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність», ч. 1. ст. 569 та ч. 2 ст. 570 КПК України) його відмежовано від терміну «виявлення» розділовими знаками та сполучниками.

У зв'язку з викладеним, потрібно відмітити те, що законодавець послуговується терміном «документування» саме у тих випадках, коли йдеться про контроль за вчиненням злочинів щодо яких завчасно надійшла інформація про їх підготовку. І хоча безпосередньо у тексті ст. 271 КПК України «Контроль за вчиненням злочину» цього терміну немає, згадані вище норми кримінального процесуального закону пов'язані з нею фактично (змістовно), а наведена норма Закону України «Про оперативно-розшукову діяльність» ще й юридично (формально).

Стаття 271 КПК України встановлює можливість проведення контролю за вчиненням злочину у випадках наявності достатніх підстав вважати, що він уже розпочався або триває підготовка до нього. Це єдине положення кримінального процесуального закону, що передбачає одержання фактичних даних щодо кримінального правопорушення, яке ще не вчинене. Дана норма є колізійною, оскільки відповідно ст. 214 КПК України досудове розслідування починається з моменту внесення відомостей до ЄРДР про вже вчинене

кримінальне правопорушення. До цього моменту може бути проведено лише огляд місця події.

Невизначеності додає і те, що законодавцем не сформульовано ні поняття контролю за вчиненням злочину загалом, ні жодної з його форм, передбачених ст. 271 КПК України (контрольована поставка; контрольована та оперативна закупка; спеціальний слідчий експеримент; імітування обстановки злочину).

Більшість науковців, слідуючи за законодавцем, виокремлюють та розглядають чотири форми контролю за вчиненням злочину [як приклад, 19–22]. Але проведені нами дослідження засвідчують, що зведення змісту контролю за вчиненням злочину до цих чотирьох форм є невиправданим.

Так, контроль за вчиненням конкретною особою незаконного заволодіння автотранспортним засобом можна повним обсягом здійснити за допомогою візуального спостереження за нею (з використанням фотографування та відеозапису). Якщо відомо конкретне публічно доступне місце та час де планують пограбування, диверсію, закладання тайника зі зброєю або наркотиками, то замах на вчинення цих злочинів можна повним обсягом зафіксувати за допомогою відео контролю такого місця. Контроль за крадіжкою з квартири або приватного будинку може бути проведений за допомогою візуального спостереження за місцем (входом та вікнами) й аудіо, – відео контролю особи у середині приміщення.

Отже контроль за вчиненням злочину є поняттям ширшим ніж уся сукупність форм контролю за вчиненням злочину, що передбачені ст. 271 КПК України. Його не варто визначати як окрему НСРД. Вважаємо доцільним подати його визначення як проведення однієї або комплексу НСРД з метою фіксації факту вчинення особою або групою осіб готування та (або) замаху на тяжкий та особливо тяжкий злочин. Крім того, складовою контролю за вчиненням злочину вважаємо затримання особи «на гарячому» та невідкладне проведення відкритих слідчих (розшукових) дій (огляд, обшук, освідування, допит). Саме комплексність НСРД та СРД і утворюють зміст операцій, які мають бути юридично закріплені як контроль за вчиненням злочину.

Ідея об'єднання декількох НСРД,

пов'язаних спільними завданнями, метою та засобами у єдиний комплекс. Вже висловлювалася у юридичній науці. Так, В. Г. Уваров запропонував гл. 21 кримінального процесуального закону доповнити статтею «Безпосереднє спостереження та технічне документування юридично значущих фактів», до змісту якої включив візуальне спостереження особою, річчю або місцем; аудіо та відеоконтроль публічно доступного місця; аудіо та відеоконтроль публічно не доступного місця (з дозволу його власників або користувачів). Метою комплексу цих дій науковець, в числі іншого, назвав розкриття та припинення тяжких та особливо тяжких злочинів, отримання необхідних відомостей та для забезпечення умов для успішного затримання підозрюваного на місці вчинення злочину, фіксації факту та обставин його вчинення [23, с. 193–194]. За цією ознакою можна стверджувати, що йдеться саме про контрольоване вчинення злочину, зараховуючи фіксацію дій зловмисників технічними засобами та їх подальше затримання в прядку ч. 1 ст. 208 КПК України. Відмітимо, що у назві пропонованої норми вжито термін «документування».

Вважаємо, що кримінальну процесуальну регламентацію контролю за вчиненням злочину не варто обмежувати безпосереднім спостереженням та технічним документуванням юридично значущих фактів. Адже, як свідчить практика, його складовою часто є інсценування дій (подій, обставин), що становлять склад того чи іншого кримінального правопорушення або його наслідків. Таке інсценування, у багатьох випадках, виступає основним змістоутворюючим компонентом названих форм контролю за вчиненням злочину. При цьому, фіксація фактів готування та (або) замаху на вчинення злочинів відбувається за допомогою використання слідчим, прокурором або за їх дорученням оперативним підрозділом інших норм КПК України. Залежно від слідчої ситуації це: аудіо-, відеоконтроль особи (ст. 260); візуальне спостереження з використанням фотографування та відеозапису (ст. 269); аудіо-, відеоконтроль місця (ст. 270); використання несправжніх (імітаційних) та заздалегідь помічених (ідентифікованих) засобів (ст. 273); використання конфіденційного співробітництва (ст. 275).

Предметом інсценування може бути: прийняття замовлення на вчинення тяжкого або особливо тяжкого злочину; виконання замовлення з вчинення такого злочину; його наслідки; виконання вимог осіб, які погрожують насильством над потерпілим чи його близькими родичами, обмеженням прав, свобод або законних інтересів цих осіб, пошкодженням чи знищенням їхнього майна або майна, що перебуває в їхньому віданні чи під охороною, або розголошення відомостей, які потерпілий чи його близькі родичі бажають зберегти в таємниці; надання неправомірної вигоди службовій особі; придбання або отримання, у тому числі безоплатного, у фізичних та юридичних осіб незалежно від форм власності товару, який перебуває у вільному обігу або товару обіг якого обмежений чи заборонений чинним законодавством; типова поведінка та зовнішній вигляд потерпілих від кримінальних правопорушень, що мають тенденцію до повторення.

Як невід’ємна частина обстановки вчинення злочину інсценування підлягає документуванню. Адже документи у яких зафіксовано дії сторони обвинувачення з інсценування (протоколи про створення та використання несправжніх (імітаційних), заздалегідь помічених (ідентифікованих) засобів, матеріали відео та звукозапису) в подальшому мають використовуватись для доведення вини особи у вчиненні злочину. Важливу роль ці документи відіграють і у визначенні того чи не було діях сторони обвинувачення провокації вчинення злочину.

Отже, інсценування може входити до змісту контролю за вчиненням злочину. У такому разі воно має воно має увійти і до предмету документування. Адже воно складатиме частину обстановки вчинення злочину. Саме на основі цих документів можна буде визначити чи не було провокації.

Викладене має ураховуватися для процесуальної регламентації контролю за вчиненням злочину. При цьому, окремого унормування потребує контроль за вчиненням злочинів, пов’язаних з перетином державного кордону України та здійсненням міжнародного співробітництва. Контроль за вчиненням даної категорії злочинів потребує і відповідного криміналістичного забезпечення. Як слушно

зауважує Ю. М. Черноус, методика розслідування злочинів міжнародного характеру повинна бути спрямована на розробку рекомендацій, що регламентуватимуть діяльність органів досудового розслідування України на початковому та наступному етапах розслідування, організації міжнародного співробітництва під час проведення слідчих (розшукових), негласних слідчих (розшукових), інших процесуальних дій, відповідно до потреб розслідування окремих видів (груп) злочинів міжнародного характеру [24, с. 408].

Висновок. Документування злочину (як створення документів, які містять фактичні дані про кримінально каране діяння окремих осіб та груп) є змістом контролю за вчиненням злочину. Контроль за вчиненням злочину є процесуальною формою документування підготовки та (або) замаху на вчинення кримінально караного діяння, яка має набути юридичного закріплення у КПК України в такий спосіб: «Контролем за вчиненням злочину є проведення однієї або комплексу НСРД з метою безпосередньої прихованої фіксації вчинення особою (групою осіб) готування тяжкого чи особливо тяжкого злочину та (або) замаху на такий злочин з подальшим затриманням цієї особи (осіб) в порядку передбаченому ч. 1 ст. 208 КПК України та невідкладним проведенням слідчих (розшукових) дій, необхідних для закріплення доказової інформації».

Предметом документування злочину може бути не лише підготовка та процес вчинення, а і сліди злочину. Воно проводиться як щодо злочинів про підготовку яких було відомо, так і щодо злочинів данні про які надійшли вже після їх учинення. На відміну від цього контроль, за вчиненням злочину можна провести лише щодо тих кримінально караних діянь про планування вчинення яких було завчасно одержано інформацію.

Список використаних джерел:

1. Бабошин А. М. Прокурорський нагляд за документуванням злочинів у сфері банківського кредитування оперативними підрозділами: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.09. Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. Київ, 2015. 20 с.
2. Біляєв В. О. Актуальні питання координації органами прокуратури заходів оперативно-розшукової протидії злочинності. *Європейські перспективи*. 2013. № 7. С. 69–73.
3. Жовтан П. В. Документування як засіб забезпечення оперативними підрозділами доказування прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 2014. № 4. С. 87-93.
4. Коник М. Ю. Нагляд прокурора за документуванням одержання неправомірної вигоди в межах оперативно-розшукової справи. *Роль та місце правоохоронних органів у розбудові демократичної правової держави*: матеріали ІХ міжнар. наук.-практ.інтернет-конф. (м. Одеса, 30 березня 2017 р.) ОДУВС. 2017. С.132–134.
5. Попов А. П. Актуальні проблеми виявлення та документування правопорушень авторських та суміжних прав, що вчиняються у сфері відтворення та розповсюдження аудіовізуальних творів. *Вісник Академії адвокатури України*. 2013. Ч. 1. С. 187-193.
6. Суббот А. І., Липа В. А. Практика та організація роботи щодо виявлення та документування корупційних діянь правоохоронними органами. *Публічне урядування*. 2016. № 1. С. 218-231.
7. Сухорада І. О. Методологія та сучасний стан наукових досліджень документування злочинів у сфері банківського кредитування оперативними підрозділами. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності*. 2014. № 4. С.157–169.
8. Черкасов О. О. Особливості виявлення та документування кримінальних правопорушень, пов'язаних із корупцією. *Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 9 грудня 2016 р.). Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2016. С. 414–416.
9. Погорецький М. А. Категоріальний апарат оперативно-розшукового документування. *Наука – 2009: теоретичні і прикладні дослідження*: матер. Міжнар. наук.-практ. конф. (Черкаси 23–24 квітня 2009 р.). Черкаси: СУЕМ, 2009. С. 112–113.
10. Погорецький М. А. Теорія доказів – методологічна основа оперативно-розшукового документування організованої злочинної діяльності. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика)*. 2010. Вип. 22. С. 185-195.
11. Петряєв С. Ю., Лук'янчиков Є. Д., Лук'янчиков Б. Є. Засоби документування в процесі розслідування. *Вісник Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут»*. *Політологія. Соціологія. Право*. 2012. № 2. С. 137-142.
12. Єськов С. В. Від сором'язливого конкубінату до повноцінного союзу: інтеграція елементів оперативно-розшукового документування у практику збирання доказів у кримінальному провадженні. *Вісник Луганського державного університету внутрішніх справ імені Е. О. Дідоренка*. 2012. Вип. 4. С. 293-298.
13. Жовтан П. В., Сухорада І. О. Співвідношення документування та забезпечення доказування в діяльності оперативних підрозділів. *Форум права*. 2014. № 4. С. 135–141. URL: http://nbuv.gov.ua/jpdf/FP_index.htm_2014_4_26.pdf.
14. Старенький О.С. Доказування в кримінальному провадженні: до визначення поняття. *Проблеми правознавства та правоохоронної діяльності: збірник наукових праць*. 2015. № 1 (52). С. 146-154.
15. Подобний О. О. Співвідношення документування й доказування. *Вісник кримінального судочинства*. 2015. № 2. С. 64-68.
16. Шумейко Д. О. Негласний елемент у системі тактичної операції по документуванню прийняття пропозиції (обіцянки) та одержання неправомірної вигоди. *Наше право*. 2015. № 3. С. 104-111.
17. Стащак М. В. Співвідношення понять «оперативно-розшукове забезпечення кримінального провадження» та «оперативно-розшукове супроводження кримінального провадження». *Право і Безпека*. 2013. № 4. С. 117-123.
18. Коник М. Ю. Документування оперативними підрозділами одержання неправомірної вигоди

службовою особою: питання термінології. *Актуальні проблеми кримінального права, процесу, криміналістики та оперативно-розшукової діяльності*: тези Всеукраїнської наук.-практ. конф. (Хмельницький, 3 березня 2017 р.). Вид-во НАДПСУ, 2017. С. 804–806.

19. Албул С. В. Контроль за учиненням злочинів: поняття та сутність. *Закон, проступок, відповідальність*: збірка наукових праць: присвячено 85-річчю д.ю.н., проф. Л. В. Багрій-Шахматова. відп. ред. В.О. Туляков. Одеса: Юридична література, 2014. С. 16-19.

20. Білічак О. А. Контроль за вчиненням злочину: поняття та форми. *Ученые записки Таврич. нац. ун-та им. В. И. Вернадского*. Серія «Юрид. науки». 2014. № 2 (66). Т. 27. С. 129–135.

21. Комашко В. В. Доктринальні підходи до визначення поняття контролю за вчиненням злочину. *Наук. часопис Нац. акад. прокуратури України*. 2014. № 4. С. 96–105.

22. Суворова Р. В. Контроль за вчиненням злочину як ефективний захід отримання доказів у кримінальному провадженні. *Наше право*. 2015. № 2. С. 117–121.

23. Уваров В. Г. Інститут втручання у приватне життя шляхом аудіо-, відеоконтролю. *Право і Безпека*. 2012. № 5. С. 190–194.

24. Черноус Ю. М. Актуальні питання формування криміналістичної методики розслідування злочинів міжнародного характеру. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 1. С. 401–409.

References:

1. Baboshyn, A. M., Prokurorskyi nahliad za dokumentuvanniam zlochyniv u sferi bankivskoho kredytuvannia operatyvnymy pidrozdilamy: avtoref. dys. ... kand. yuryd. nauk: 12.00.09. Kyiv. nats. un-t im. T. Shevchenka. Kyiv, 2015. 20 s.

2. Biliaiev, V. O., Aktualni pytannia koordynatsii orhanamy prokuratury zakhodiv operatyvno-rozshukovoi protydii zlochynnosti. *Yevropeiski perspektyvy*. 2013. No. 7. S. 69–73.

3. Zhovtan, P. V., Dokumentuvannia yak zasib zabezpechennia operatyvnymy pidrozdilamy dokazuvannia pryiniattia propozyitsii, obitsianky abo oderzhannia nepravomirnoi vyhody sluzhbovoiu osoboiu. *Problemy pravoznavstva ta pravookhoronnoi diialnosti*. 2014. No. 4. S. 87-93.

4. Konyk, M. Yu., Nahliad prokurora za dokumentuvanniam oderzhannia nepravomirnoi vyhody v mezhakh operatyvno-rozshukovoi spravy. *Rol ta mistse pravookhoronnykh orhaniv u rozbudovi demokratychnoi pravovoi derzhavy: materialy IKh mizhnar. nauk.-prakt.internet-konf. (m. Odesa, 30 bereznia 2017 r.) ODUVS*. 2017. S.132–134.

5. Popov, A. P., Aktualni problemy vyivlennia ta dokumentuvannia pravoporushen avtorskykh ta sumizhnykh prav, shcho vchyniautsia u sferi vidtvorennia ta rozpovsiudzhennia audiovizualnykh tvoriv. *Visnyk Akademii advokatury Ukrainy*. 2013. Ch. 1. S. 187-193.

6. Subbot, A. I., Lypa, V. A., Praktyka ta orhanizatsiia roboty shchodo vyivlennia ta dokumentuvannia koruptsiinykh diian pravookhoronnymy orhanamy. *Publichne uriaduvannia*. 2016. No. 1. S. 218-231.

7. Sukhorada, I. O., Metodolohiia ta suchasnyi stan naukovykh doslidzhen dokumentuvannia zlochyniv u sferi bankivskoho kredytuvannia operatyvnymy pidrozdilamy. *Problemy pravoznavstva ta pravookhoronnoi diialnosti*. 2014. No. 4. S.157–169.

8. Cherkasov, O. O., Osoblyvosti vyivlennia ta dokumentuvannia kryminalnykh pravoporushen, pov'iazanykh iz koruptsiieiu. *Realizatsiia derzhavnoi antykoruptsiinoi polityky v mizhnarodnomu vymiri*: mater. Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Kyiv, 9 hrudnia 2016 r.). Kyiv: Nats. akad. vnutr. sprav, 2016. S. 414–416.

9. Pohoretskyi, M. A., Katehorialnyi aparat operatyvno-rozshukovoho dokumentuvannia. *Nauka – 2009: teoretychni i prykladni doslidzhennia*: mater. Mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Cherkasy 23–24 kvitnia 2009 r.). Cherkasy: SUEM, 2009. S. 112–113.

10. Pohoretskyi, M. A., Teoriia dokaziv – metodolohichna osnova operatyvno-rozshukovoho dokumentuvannia orhanizovanoi zlochynnoi diialnosti. *Borotba z orhanizovanoiu zlochynnistiu i koruptsiieiu (teoriia i praktyka)*. 2010. Vyp. 22. S. 185-195.

11. Petriaiev, S. Yu., Lukianchykov, Ye. D., Lukianchykov, B. Ye., *Zasoby dokumentuvannia v protsesi rozsliduvannia. Visnyk Natsionalnoho tekhnichnoho universytetu Ukrainy "Kyivskiy politekhnichnyi instytut". Politolohiia. Sotsiolohiia. Pravo. 2012. No. 2. S. 137-142.*

12. Yeskov, S. V., *Vid soromiazlyvoho konkubinatu do povnotsinnoho soiuzu: intehratsiia elementiv operatyvno-rozshukovoho dokumentuvannia u praktyku zbyrannia dokaziv u kryminalnomu provadzhenni. Visnyk Luhanskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav imeni E. O. Didorenka. 2012. Vyp. 4. S. 293-298.*

13. Zhovtan, P. V., Sukhorada, I. O., *Spivvidnoshennia dokumentuvannia ta zabezpechennia dokazuvannia v diialnosti operatyvnykh pidrozdiliv. Forum prava. 2014. No. 4. S. 135–141. URL: http://nbuv.gov.ua/jpdf/FP_index.htm_2014_4_26.pdf.*

14. Starenkyi, O. S., *Dokazuvannia v kryminalnomu provadzhenni: do vyznachennia poniattia. Problemy pravoznavstva ta pravookhoronnoi diialnosti: zbirnyk naukovykh prats. 2015. No. 1 (52). S. 146-154.*

15. Podobnyi, O. O., *Spivvidnoshennia dokumentuvannia y dokazuvannia. Visnyk kryminalnoho sudochynstva. 2015. No. 2. S. 64-68.*

16. Shumeiko, D. O., *Nehlasnyi element u systemi taktychnoi operatsii po dokumentuvanniu pryiniattia propozytsii (obitsianky) ta oderzhannia nepravomirnoi vyhody. Nashe pravo. 2015. No. 3. S. 104-111.*

17. Stashchak, M. V., *Spivvidnoshennia poniat "operatyvno-rozshukove zabezpechennia kryminalnoho provadzhennia" ta "operatyvno-rozshukove suprovodzhennia kryminalnoho provadzhennia". Pravo i Bezpeka. 2013. No. 4. S. 117-123.*

18. Konyk, M. Yu., *Dokumentuvannia operatyvnymy pidrozdilamy oderzhannia nepravomirnoi vyhody sluzhbovoiu osoboju: pytannia terminolohii. Aktualni problemy kryminalnoho prava, protsesu, kryminalistyky ta operatyvno-rozshukovoi diialnosti: tezy Vseukrainskoi nauk.-prakt. konf. (Khmelnitskyi, 3 bereznia 2017 r.). Vyd-vo NADPSU, 2017. S. 804–806.*

19. Albul, S. V., *Kontrol za uchynenniam zlochyniv: poniattia ta sutnist. Zakon, prostupok, vidpovidalnist: zbirka naukovykh prats: prysviacheno 85-richchiu d.yu.n., prof. L. V. Bahrii-Shakhmatova. vidp. red. V.O. Tuliakov. Odesa: Yurydychna literatura, 2014. S. 16-19.*

20. Bilichak, O. A., *Kontrol za vchynenniam zlochynu: poniattia ta formy. Uchenie zapiski Tavrich. nats. un-ta im. V. Y. Vernadskoho. Seryia "Iuryd. Nauky". 2014. No. 2 (66). T. 27. S. 129–135.*

21. Komashko, V. V., *Doktrynalni pidkhody do vyznachennia poniattia kontroliu za vchynenniam zlochynu. Nauk. chasopys Nats. akad. prokuratury Ukrainy. 2014. No. 4. S. 96–105.*

22. Suvorova, R. V., *Kontrol za vchynenniam zlochynu yak efektyvnyi zakhid otrymannia dokaziv u kryminalnomu provadzhenni. Nashe pravo. 2015. No. 2. S. 117–121.*

23. Uvarov, V. H., *Instytut vtruchannia u pryvatne zhyttia shliakhom audio-, videokontroliu. Pravo i Bezpeka. 2012. No. 5. S. 190–194.*

24. Chornous, Yu. M., *Aktualni pytannia formuvannia kryminalistychnoi metodyky rozsliduvannia zlochyniv mizhnarodnoho kharakteru. Naukovi visnyk Dnipropetrovskoho derzhavnogo universytetu vnutrishnikh sprav. 2015. No. 1. S. 401–409.*